

Vabariigi Valitsuse määruse
„Pae maastikukaitseala kaitse-eeskiri“ eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ § 10 lõike 1 alusel ja kooskõlas § 11 lõikega 1 on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Kavandatava Pae maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) territoorium on olnud osaliselt kaitse all alates 13. märtsist 1959. a, mil ENSV Ministrite Nõukogu võttis korraldusega nr 331-k „Maastiku üksikelementide, dendraariumide ja katsekultuuride ning viljapuude ja viljapuuaedade riikliku kaitse alla võtmisest“ kaitse alla Pae karstiala. Vastavalt „Looduskaitseaduse“ § 91 lõikele 1 kehtivad enne selle seaduse jõustumist kaitse alla võetud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord seni, kuni kehtestatakse uued kaitse-eeskirjad. Seega ei võeta määrusega kaitse alla uut ala, vaid laiendatakse olemasolevat kaitstavat loodusobjekti ning kehtestatakse kaitse-eeskiri.

Esitatava Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaministeeriumi Raplamaa keskkonnateenistuse spetsialist Reeli Susi, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse loodusbüroo peaspetsialist Marika Arro (tel 673 7562). Eelnõu keeletoimetaja on Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna jurist Hannes Mädo (tel 626 0725).

2. Eelnõu sisu

Kaitseala eesmärk on unikaalsete karstivormide ja ajaloomälestiste poolest rikka maastiku ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on puiskarjamaad (9070 – sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale, tärniga on tähistatud esmatahtsad elupaigatüübid), rohunditerikkad kuusikud (9050), plaatlood (8240*) ja koopad (8310). Kaitseala maa-ala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele piiranguvööndisse.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning pidada jahti kogu kaitsealal. Liikumine füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku maal on lubatud vastavalt „Asjaõigusseadusele“ ja „Looduskaitseadusele“. Kaitsealal on lubatud telkimine ja lõkketegemine kohtades, mille kaitseala valitseja on selleks ette valmistanud ja tähistanud. Kaitsealal on lubatud rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistatud kohtades. Üle 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitsealale ei jää õuemaad. Sõidukiga sõitmine on lubatud teedel. Sõidukiga ning maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, liinirajatiste hooldustöödel ning maatulundusmaal metsamajandustöödel ja põllumajandustöödel. Valitseja nõusolekul on lubatud uuendusraie, puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel ja ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste püstitamine.

Kaitsealal on keelatud uue maaparandussüsteemi rajamine, maavarade kaevandamine, veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine, biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine ning puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine. Kaitsealal ei või ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, väljastada metsamajandamiskava,

kinnitada metsateatist, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise ehitamiseks, anda projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba. Kaitsealal puuduvad kalapüügiks ja ujuvvahendiga sõitmiseks sobivad veekogud, samuti ei ole võimalik roo varumine. Seepärast pole seda tegevust kaitse-eeskirjas käsitletud.

Poollooduslike koosluste esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik rohu niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on unikaalsete karstivormide ja ajaloomälestiste poolest rikka maastiku kaitse.

Kaitseala tüüp on maastikukaitseala. Kaitseala väärtuste analüüs näitas, et oma väärtuste poolest vastab kaitseala maastikukaitseala määratlusele. Pae maastikukaitseala omab suurt maastikukaitsealist väärtust.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja kaitseala tsoneeringu ja kaitsekorra kohta koostatud eksperdiarvamust. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitsereežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Pae maastikukaitseala pindala on 33 ha, kaitseala asub kogu ulatuses eramaal. Kaitseala välispiir on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

3. Maaomanike seisukohad

Vastavalt „Looduskaitseaduse“ §-s 9 sätestatud loodusobjekti kaitse alla võtmise menetlusele saadeti neljale kaitsealal paikneva kinnisasja omanikule teated tähtkirjaga. Kirjad saadeti ka Kehtna Vallavalitsusele ja Rapla Maavalitsusele. Kirjad sisaldasid teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid kaitse-eeskirja eelnõu osas ei esitata, loetakse kaitse-eeskiri kooskõlastatuks.

Maaomanikku, keda kirja teel ei õnnestunud kätte saada, teavitati kaitseala moodustamisest ajalehe Postimees kaudu (22.04.05).

Kaitseala moodustamisel avalikku arutelu ei korraldatud. „Looduskaitseaduse“ § 9 lõige 6 sätestab, et kui loodusobjekti kaitse alla võtmise menetlusosaline ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks esitanud ettepanekut korraldada avalik arutelu, siis pole avaliku arutelu korraldamine vajalik.

Kirjaliku arvamuse on esitanud üks maaomanik.

	Maatüsus	Pindala kaitsealal	Märkuse sisu	Tulemus
1.	Lame 29201:002:0992	23,0 ha	Soovib, et lubataks uuendusraiet ning puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel.	Arvesse võetud. Uuendusraie ning puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel on lubatud valitseja nõusolekul.
2.	Kehtna Vallavalitsus		Ettepanek Väljataguse (29201:002:0032) kinnistu välja arvamiseks.	Arvesse võetud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Pae maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseaduses“ esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ. Pae maastikukaitseala on Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punkti 2 alapunkti

269 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub „Riigi Teataja seaduse” § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Pae maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta on esitanud arvamuse Rapla Maavalitsus (21. jaanuari 2005. a kiri nr 5-2/63) ja Kehtna Vallavalitsus (7. juuni 2005. a kiri nr 8.6/197).

Eelnõu esitatakse ministriumidele kooskõlastamiseks eelnõude elektroonilise kooskõlastamise süsteemi e-Õigus kaudu.

Villu Reiljan
Keskkonnaminister
Kantsler

Annika Velthut